

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

1 Falsarij literarum beneficialium peccant, & cui restituere tenentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

narum licet, nisi hic excessus ex capite lucri cessantis, vel damni emergentis iustificetur, vel intra iustæ præij latitudinem includatur, ita Natarr. in Man. c. 3. num. 79. Quæ præij latitudo maior est in re maioris valoris, exceditque præij latitudinem, quo communiter præsentij pecunia vendi potest.

DECISIO XLI.

Ex cons. 30. in Novis, deest in antiq.

- 41 **C**ambia si non solvantur in primis nundinis cum debito lucro, & fortè principali, recambium pro secundis, tertijs, & quartis fieri potest, donec omnia solvantur, dummodo non maiori lucro, quàm pro primis fiat.

TITVLVS XIV.

De Crimine falsi.

S V M M A R I V M.

- 1 Falsarij literarum beneficialium peccant, & cui restituere tenentur.
- 2 Mutare sibi nomen sine fraude, nisi seruus sit, cui libet licet.
- 3 Mendax non est, qui per additionem mentalem supplet locuti nem exteriori.
- 4 Confessario, an, & quomodo credendum sit.

DECISIO I.

Ex consil. 1. alias 10. de iniur. & damno dato.

- 1 **I**mpetrans pro absente beneficium a sede Apostolica, & habita signatura confingens literas falsas, per quas absens ignorans accipit possessionem eius, & soluit impensas literarum, perinde ac si iuste per Cancellariam fuissent expeditæ, peccat, & ad restitutionem tenetur ei, a quo eas accepit, ratione acceptationis ob causam ea non secuta; ff. de conduct. causa dat. & C. de conduct. ob causam cum data illi fuerint ad expediendum veras literas, quæ non fuerant expeditæ, a qua restitutione excusatur, si eas literas super signatura valida postea expeditæ faciat, cum sic causa, ob quam eas accepit, consecuta sit.

DECISIO II.

Ex cons. 2. alias 6.

- 2 **M**utare sibi nomen ad aliquid acquirendam cuius licet, l. i. C. de mut. nom. & leg. falsi. ff. ad l. Cornel. de fals. dammodo seruus non fit, aut nisi ad fraudandum, aut damnificandum creditores, aut alios id faciat, d. l. falsi.

DECISIO III.

Ex cons. 1. in Novis, deest in antiquis.

- 3 **M**endax non est, qui per additionem mentalem supplet exteriori locutionem, sine quo mendax fuisset, sed neque mendacium alias de se non mortale per solam circumstantiam, quod in iudicio dicitur, mortale efficitur, nisi alia circumstantia addatur, puta iuramentum de veritate dicenda, aut damnum inde notabile accusatori ob pernam talionis, aut Reipubl. cuius notabiliter interest crimina punire, sequatur.

DECISIO IV.

Ex cons. 2. in Novis deest in antiq.

- 4 **C**onfessario asserenti aliquid fieri, vel non fieri posse, penitens credere potest, & licet postea scrupulus oriatur, cum deponere potest.

TITVLVS XV.

De Sortilegijs.

S V M M A R I V M.

- 1 Oratione vana ad futura scienda utens peccat, non est tamen excommunicatus.
- 2 Pulverem ex cerebro hominis raso, contra morbos, an efficere liceat.

DECISIO I.

Ex cons. 1. in utrisque.

- 1 **V**Tens oratione, & verbi bonis, & sanctis etiam ad Deum directis, interponendo tamen aliqua vana, scilicet orando per pulchrum viridarium, aut per palatium delectabile, per aquam currentem, ignem vrentem, ante cubitum, & cū candela benedicta, & alia huiusmodi observans ad finem, ut futura a Deo revelentur, etiam præmissa protestatione, quod demones consulere non intendat, peccat, & superstitionem admitti, quamvis enim per se peccatum non sit desiderare scientiam futurorum, scire tamen illa observando aliqua vana, quæ neque sua natura, neque ex ecclesiæ institutione vim impetrandi revelationem habent, & in quibus Dæmonse facile immiscere solet, peccatum, & superstitio est; 26 quæst. 1. 2. 4. & 5. & S. Thom. 2. 2. q. 95. art. 2. excommunicationem tamen Bullæ cœnæ non incurrit; cum ea non excommunicet nigromanticos, nec alios superstitiosos, qui non sunt hæretici, aut ad hæresim concipiendam per tenerunt.

DECISIO II.

Ex cons. 2. in utrisque.

- 2 **P**ulverem ex cerebro hominis mortui raso, contra morbum caducæ, vel alium ex privilegio particulari, Medicis, Chirurgis, & Pharmacopis efficere licet.

TITVLVS XVI.

De Clerico excommunicato ministrante.

S V M M A R I V M.

- 1 Absolutio ab una censura, aut dispensatio ab una irregularitate ad alias non extenditur.
- 2 Excommunicatus fructus beneficij legitime obtenti perdit, tamen irregularis fit.
- 3 Excommunicari potest absens, & ignorans, sed celebrando non peccat, nec fit irregularis.
- 4 Ordinatus presbyterio ante legitimam ætatem est suspensus, & irregularis.
- 5 Suspensus, interdictus, vel excommunicatus, collectam in choro dicens, fit irregularis.
- 6 Excommunicatus coram se celebrari faciens est irregularis, non tamen si simpliciter sacrum audiat.
- 7 Irregularitatem non incurrit, qui probabiliter se excommunicatum ignorans celebrat.
- 8 Excommunicatus Eucharistiam de manu alterius clerici accipiens non fit irregularis.
- 9 Illegitimus sine dispensatione, et cum falsis dimissorijs promotus, quando sine dispensatione celebrare possit.
- 10 Episcopus simoniacum in beneficio an absolvere, et cum eo dispensare queat.

DECISIO I.

Ex consil. 1. alias 16.

- 1 **Q**ui in quatuor censuras excommunicationis incidit, & celebrando in illis incurrit irregularitatem, & manens in ea beneficium obtinet; si postea obtineat absolutionem